

Informace ze zdravotnictví Královéhradeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
8. 8. 2007

8

Psychiatrie vč. AT - návykových nemocí a sexuologie - činnost oboru v Královéhradeckém kraji v roce 2006

*Psychiatry incl. Alcohol and Drugs Guidance Centres and Sexology - Activity
in Branch in the Královéhradecký Region in 2006*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru psychiatrie, návykové nemoci a sexuologie v Královéhradeckém kraji v roce 2006 obsahuje údaje o ambulantní péči z oblasti sítě zdravotnických zařízení, personálního zajištění, činnosti a stručný přehled pacientů podle užívané psychoaktivní látky. Údaje jsou členěny dle druhu zdravotnického zařízení a dle území. Informace obsahuje dále údaje o lůžkových psychiatrických zařízeních.

Summary

Information on health service activity in the branch of psychiatry including alcohol and drugs guidance centres and sexology in the Královéhradecký region in 2006 contains data about out-patient care, in particular, about health service network, personnel capacity, activity and a brief overview of patients by used psychoactive substance. Data are presented by type of health establishment and by territory. Information contains also data concerning bed psychiatric departments of hospitals and psychiatric institutes.

Informace je zpracována z údajů výkazu A (MZ) 1-01, který má za povinnost vyplnit každé ambulantní oddělení nebo pracoviště psychiatrie. V předkládaném materiálu jsou do oboru psychiatrie zařazeny také ordinace zajišťující péči o alkoholiky a toxikomany (AT) a sexuologická pracoviště. Výkaz vyplňuje samostatně každé ambulantní pracoviště jmenovaných psychiatrických oborů, včetně ambulantních částí nemocnic. Podkladem informací o lůžkové péči je výkaz L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu a jeho využití. Tyto výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví v ČR na rok 2006 a jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2006]. Návratnost výkazů byla 100 %. Údaje pro výpočty relací na obyvatelstvo byly získány z materiálů ČSÚ.

Edice IZK o činnosti tohoto oboru v kraji v předchozích letech je dostupná na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Na mapce je znázorněno rozložení zdravotnických zařízení poskytujících ambulantní péči k 31. 12. 2006. Jsou zde zahrnuta i odloučená pracoviště.

Zdravotní péče v oboru psychiatrie a sexuologie byla v uplynulém roce zabezpečena na 38 ambulantních pracovištích, přičemž 79 % z nich tvořily samostatné ordinace lékaře specialisty. K 31. 12. 2006 pracovalo na uvedených pracovištích (měřeno součtem úvazků včetně smluvních) 35,29 lékařů (z toho 97 % psychiatrů), 6,40 psychologů a 25,33 ZPBD (zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu).

Celkem bylo v roce 2006 provedeno přes 129 tis. ambulantních psychiatrických ošetření – vyšetření (dále jen ošetření), což představuje jen nepatrný nárůst o 0,30 % proti předchozímu roku. V relaci na 10 tisíc obyvatel kraje připadlo 2 360 ošetření, republikový průměr činil 2 593 ošetření. Z celkového počtu ošetření představovaly ženy 62 %. Porovnáním počtu ošetření na 10 tisíc žen připadlo v kraji 2 877 ošetření, na stejný počet mužů pak 1 819. Na 1 lékaře v kraji připadlo 3 673 ošetření (3 784 v roce 2005). Nejvyšší počet psychiatrických ošetření na 10 tisíc obyvatel vykazuje okres Hradec Králové (3 984), nejnižší okres Rychnov nad Kněžnou (1 123). V okrese Hradec Králové je započtena ambulantní péče psychiatrické kliniky Fakultní nemocnice Hradec Králové, která má celokrajskou působnost.

Počet prvních ošetření ve sledovaném roce se vlastně rovná počtu pacientů v daném roce ošetřených (lhostejno kolikrát) a tedy počtu léčených pacientů. Těch bylo v kraji evidováno 27 871 (nárůst o necelá 2 % proti roku 2005), ženy zaujímaly necelých 59 %, děti do 14 let věku téměř 8 % z celku. Na 1 lékaře připadlo v kraji 790 prvních ošetření (803 v roce 2005), v ČR to bylo 637 prvních ošetření (632 v roce 2005). Z hlediska struktury prvních ošetření byla v roce 2006 nejčastější vyšetření pro poruchy neurotické (41 %), poruchy afektivní (18 %), organické duševní poruchy (8 %) a pro schizofrenii (8 %). V porovnání s rokem 2005 nedošlo k významným změnám ve struktuře prvních ošetření. Nejvyšší míra prevalence prvních ošetření na 10 tisíc obyvatel byla zjištěna u skupiny diagnóz pro neurotické poruchy 221 případů, v ČR 183. Hladinu 50 ošetření na 10 tisíc obyvatel překročila také míra prevalence vývojových poruch v dětství a adolescenci (171) a afektivních poruch (95). V rámci ochranné léčby bylo provedeno 1 242 ošetření, z nichž 256 bylo prvních.

V roce 2006 vykazalo v kraji činnost 21 ambulantních zařízení AT péče. Do tzv. „živé kartotéky“ ambulantního pracoviště patří všichni pacienti aktivně léčení krátkodobě i dlouhodobě, pacienti sledovaní zdravotně a sociálně se záznamem v dokumentaci ne starším jeden rok a všichni pacienti s uloženou ochrannou léčbou. Tito léčení pacienti se sledovali v pěti věkových skupinách. Oproti roku 2005 tři věkové kategorie doznaly změn. Místo věkových skupin 20-29 let, 30-39 let, 40 let a více byly v roce 2006 sledovány věkové skupiny 20-39 let, 40-64 let a 65 let a více.

V „živé kartotéce“ AT pracovišť bylo evidováno 3 015 osob (nárůst téměř o 9 % proti 2005), z toho 76 % alkoholiků. V průběhu roku bylo léčeno a evidováno pro alkoholismus 2 302 osob. Závislých na alkoholu bylo 1 595 (69 %). Krajský průměr na 10 tisíc obyvatel činil 42 léčených a výrazně tak přesáhl průměr republiky, kde je udáno 26 léčených. Evidovaných toxikomanů bylo 713, z toho se závislostí 68 % osob. Na 10 tisíc obyvatel bylo v kraji vykazováno 13 toxikomanů, průměr ČR činil 17,5.

Pacienti se zdravotnickou dokumentací, se záznamy staršími jeden rok, se nepokládají za pacienty, o které ambulantní pracoviště pečuje. Tito pacienti tvoří tzv. „klidovou kartotéku“ ambulantního zařízení, z evidence se vyřazují až po 10 letech. Klidová kartotéka evidovala 1 222 žen a 3 725 mužů.

Předkládané informace o činnosti v oboru psychiatrie jsou doplněny i o údaje týkající se lůžkové péče v oboru psychiatrie. V našem kraji byla v roce 2006 tři lůžková oddělení

v nemocnicích a jedno oddělení v odborném léčebném ústavu. Průměrná ošetrovací doba na nemocničních odděleních v kraji (23,9 dne) byla vyšší než v ČR (20,8 dne). Využití lůžek ve dnech maximální lůžkové kapacity v nemocnicích kraje 284,1 dne bylo také vyšší než průměr za nemocnice v ČR 282,2 dne. Naopak průměrná ošetrovací doba v psychiatrické léčebně dosáhla 50,8 dne a byla nižší než v ČR 76,0 dne a u využití lůžek došlo k poklesu o 11 %.

Psychiatrickými stacionáři kraj nedisponuje.

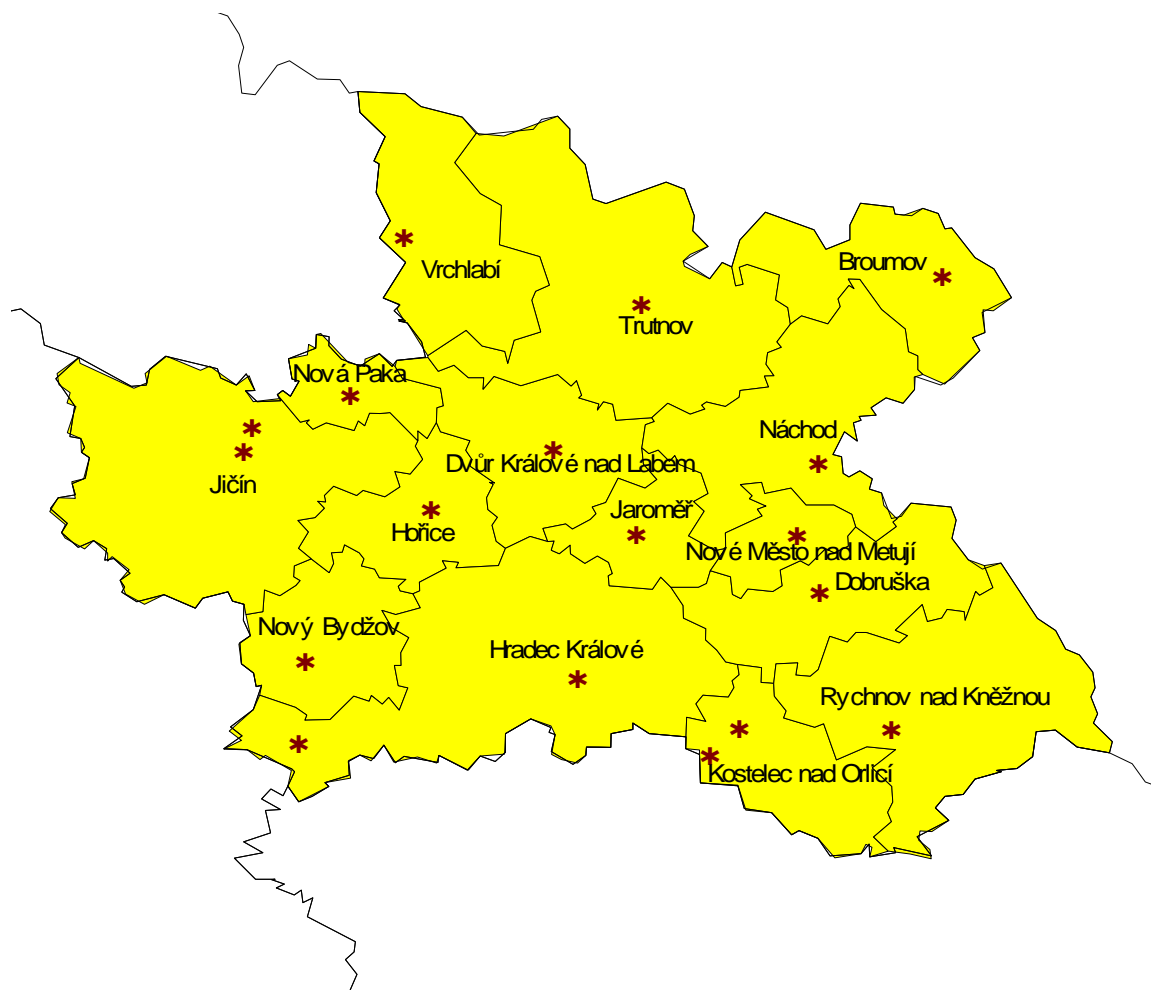
Značky v tabulkách

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý

Zpracovala: Ing. Libuše Drahokoupilová
ÚZIS ČR, Královéhradecký krajský odbor
Hradecká 1172, 500 03 Hradec Králové
tel.: 495 515 331
e-mail: drahokoupilová@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Sídla lékařů oboru psychiatrie vč. AT - návykových nemocí a sexuologie

* - v jednom sídle může být více ambulancí, není to zobrazení sítě, ale sídel

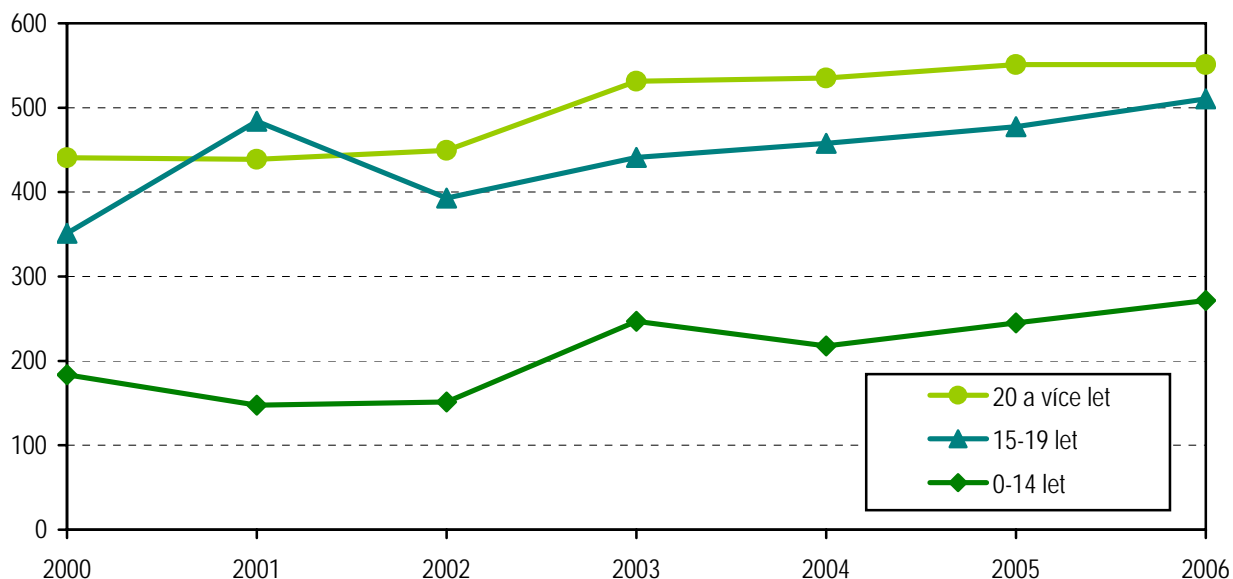
Personální zajištění ambulantní péče dle druhu zdravotnického zařízení a dle územních celků

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾				ZPBD ²⁾
		lékaři		psychologové		
		celkem	z toho psychiatrii			
dle poskytovatele péče						
Ambulantní část lůžkových ZZ	4	7,41	6,71	3,70	6,80	
Samostatná ordinace lékaře specialisty	30	24,48	24,48	2,70	17,41	
Ostatní ambulantní zařízení	4	3,40	3,00	-	1,12	
Celkem	38	35,29	34,19	6,40	25,33	
dle území (okresů)						
Hradec Králové	17	19,55	19,36	2,70	11,13	
Jičín	7	4,90	4,30	1,00	3,70	
Náchod	5	3,61	3,30	-	4,10	
Rychnov nad Kněžnou	4	1,90	1,90	-	1,40	
Trutnov	5	5,33	5,33	2,70	5,00	
Královéhradecký kraj	38	35,29	34,19	6,40	25,33	
ČR	763	720,13	691,04	75,35	396,81	

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb. o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

Počet léčených pacientů dle věku na 10 000 obyvatel dané věkové skupiny

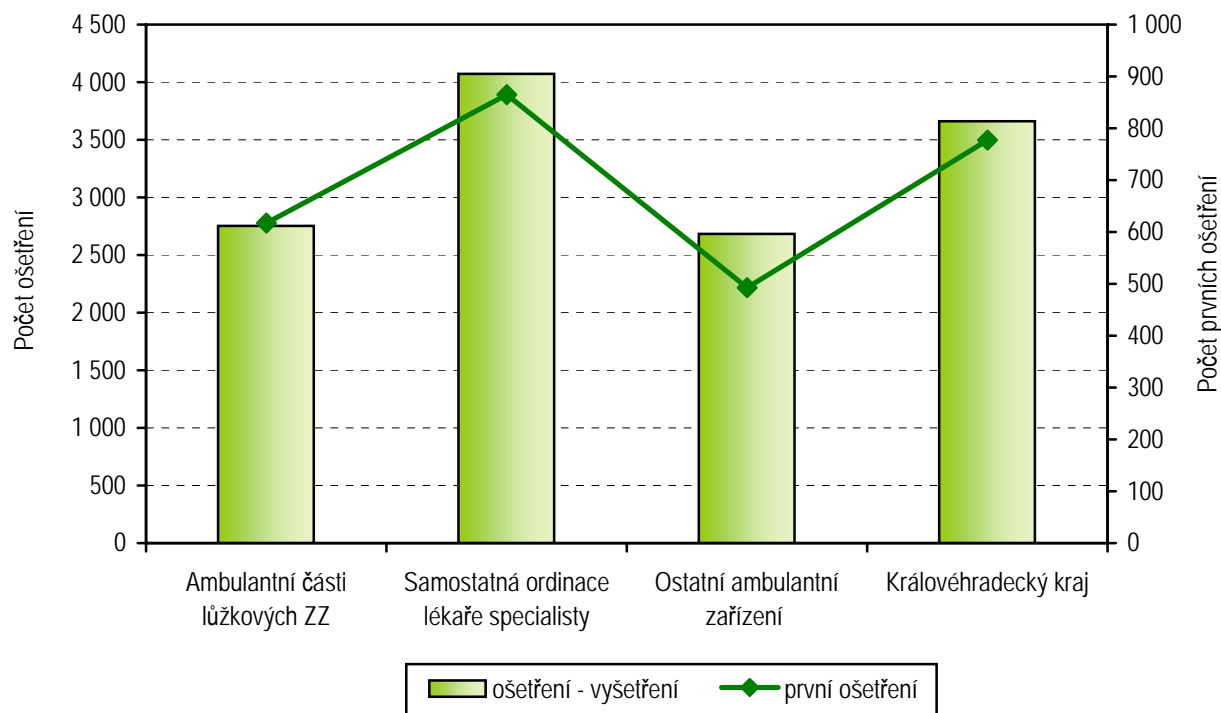
Ambulantní péče (počty ošetření - vyšetření) dle území

Území, okres	Počet ošetření - vyšetření			Počet prvních ošetření ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření na 1 léčeného pacienta
	celkem	z toho žen (%)	z toho dětí ²⁾ (%)	celkem	z toho žen (%)	z toho dětí ²⁾ (%)	
Hradec Králové	63 618	61,99	5,42	13 203	59,26	6,92	4,82
Jičín	18 000	56,24	8,34	4 226	56,08	14,27	4,26
Náchod	16 779	62,19	3,99	3 154	55,58	10,65	5,32
Rychnov nad Kněžnou	8 907	67,80	4,04	3 198	57,57	6,97	2,79
Trutnov	22 315	66,43	0,52	4 090	62,89	2,81	5,46
Královéhradecký kraj	129 619	62,38	4,70	27 871	58,70	7,86	4,65
ČR	2 662 302	60,18	3,36	458 500	59,01	4,93	5,81

¹⁾ Počet prvních ošetření v daném roce odpovídá počtu léčených pacientů v daném roce

²⁾ Osoby ve věku 0-14 let

Počet ošetření - vyšetření a prvních ošetření na 1 lékaře dle druhu zdravotnického zařízení

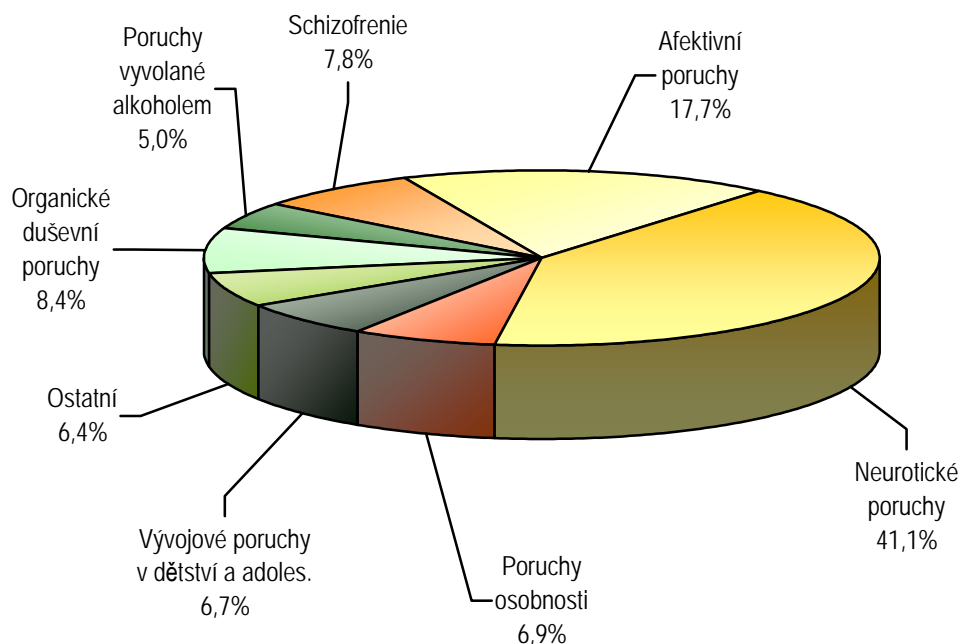
Léčení pacientů*) pro vybraná onemocnění

Vybraná onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet prvních ošetření pro vybrané onemocnění		
	Královéhradecký kraj absolutně	na 10 000 obyvatel ¹⁾	
		Královéhradecký kraj	ČR
Organické duševní poruchy (F00-F09)	2 488	45,31	49,08
Poruchy vyvolané alkoholem (F10)	1 464	26,66	25,97
Poruchy vyvolané ostatními psychoaktivními látkami (F11-F19)	394	7,18	12,31
Schizofrenie (F20-F29)	2 295	41,79	40,56
Afektivní poruchy (F30-F39)	5 237	95,37	91,20
Neurotické poruchy (F40-F48, F50-F59)	12 141	221,10	182,79
Poruchy osobnosti (F60-F63, F68-F69)	2 030	36,97	25,74
Sexuální poruchy, deviace (F64-F66)	225	4,10	3,35
Mentální retardace (F70-F79)	1 151	20,96	17,10
Vývojové poruchy v dětství a adolescenci (F80-F98)	1 971	171,01	98,61
Neurčená duševní porucha (F99)	69	1,26	2,16
Neploidnost (N46, N97)	60	1,09	3,04

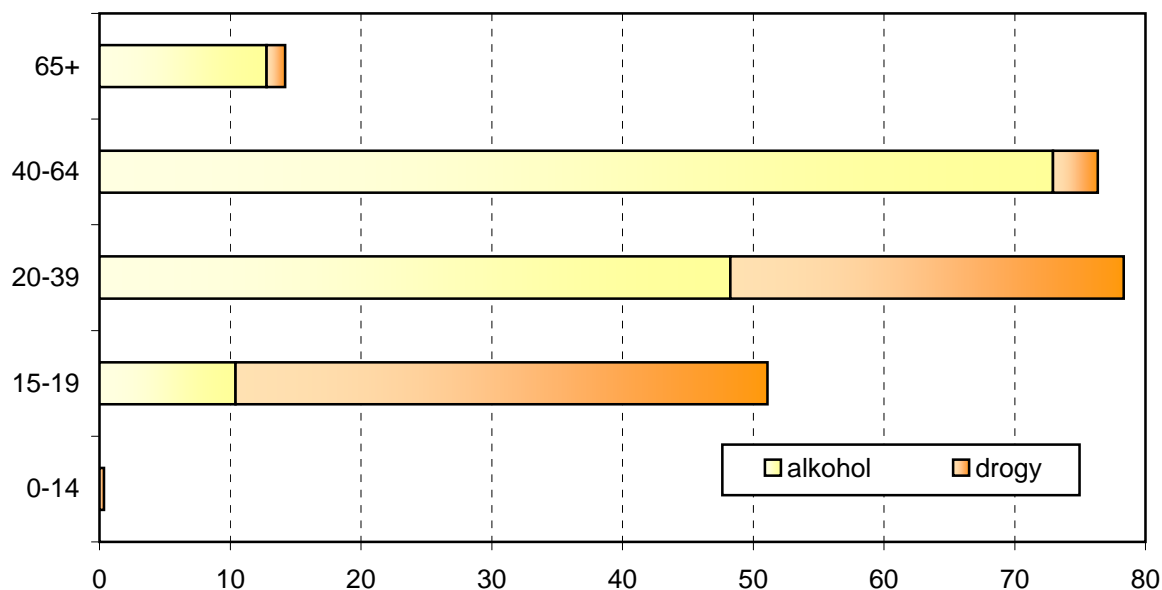
*) Počet prvních ošetření pro danou diagnózu (pacient může být započítán tolikrát, pro kolik onemocnění byl prvně ošetřen)

¹⁾ U onemocnění vývojové poruchy v dětství a adolescenci je přepočítáno na 10 000 obyvatel ve věku 0-19 let

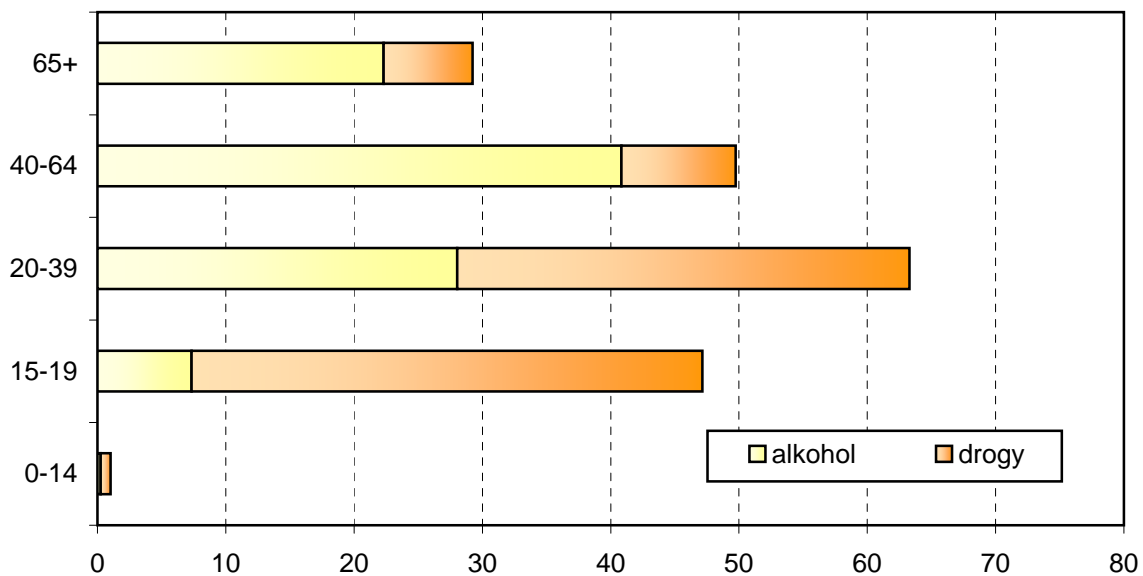
Struktura prvních ošetření pro vybraná onemocnění

**Pacienti ambulantních pracovišť AT
dle užívané psychoaktivní látky na 10 000 obyvatel
dané věkové skupiny v kraji**

**Pacienti ambulantních pracovišť AT
dle užívané psychoaktivní látky na 10 000 obyvatel
dané věkové skupiny v ČR**

Vyžívání lůžkového fondu psychiatrických oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	Kraj	ČR	Kraj	ČR
Počet oddělení	3	27	1	28
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	10,28	118,13	2,00	473,95
ZPBD ²⁾	43,00	455,68	18,22	2 876,07
sestry ²⁾ u lůžka	41,00	430,15	16,22	2 712,82
ZPOD ²⁾ u lůžka	7,00	119,88	6,80	1 335,79
Průměrný počet lůžek	111,00	1 301,00	56,00	9 242,59
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	86,4	1 005,9	44,5	8 486,3
na 1 lékaře	8,4	8,5	22,2	17,9
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	2,1	2,3	2,7	3,1
Počet lékařů na 100 lůžek	9,26	9,08	3,57	5,13
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	38,74	35,03	32,54	31,15
Počet hospitalizovaných	1 320	17 664	320	40 776
Nemocniční letalita	-	2,6	-	38,0
Využití lůžek ve dnech	284,1	282,2	289,9	335,1
Průměrná ošetrovací doba	23,9	20,8	50,8	76,0
Prostoj lůžek ³⁾	4,7	4,6	10,5	5,6

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestry - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s psychiatrickým oddělením v kraji:

Fakultní nemocnice Hradec Králové

Oblastní nemocnice Jičín a.s.

Oblastní nemocnice Náchod a.s.

Seznam OLÚ s psychiatrickým oddělením v kraji:

Fakultní nemocnice Hradec Králové - Léčebna návykových nemocí Nechanice